

संपादकीय

कसोटी मानवता व्यवस्थापनाची

आपण दैनंदिन जीवनात वर्तमानपत्र, प्रसारमाध्यमांतून, प्रत्यक्षपणे हृदय पिळवटून टाकणा-या घटना वाचत, ऐकत, पाहत असतो. मात्र अशा घटनांची पुनरावृत्ती होऊ नये म्हणून वैयक्तिक पातळीवर खरंच सतर्कता बाळगता का? हा आत्मचिंतनाचा विषय आहे. कारण घटना दुसऱ्यांसोबत घडलेली आहे. जोपर्यंत त्याची झळ आपल्याला लागत नाही तोपर्यंत त्याला गांभीर्याने न घेणे ही मानवी प्रवृत्ती वाढीस लागलेली आहे. सर्वसामान्यांपासून लोकप्रतिनिधी, प्रशासकीय यंत्रणा यांचा यात समावेश होतो.

आम्ही स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव जलाशयत साजरा केला म्हणून स्वतःची पाठ थोपटून घेताना स्वातंत्र्याचा शब्दादी महोत्सव निर्भयपणे अनुभवण्यासाठी नवीन पिढीला गुणवत्तेची भेट देणार आहोत का? त्यांचे ध्येय गाठण्यासाठी नेतृत्वगुण व व्यवस्थापन कौशल्य याची कसोटी लागणार. त्यासाठी शिस्त स्वयंप्रेरित हवी. गुणवत्ता ही काही लाट नाही, आली आणि गेली. गुणवत्ता ही सर्वत्र लागू पडणारी संकल्पना आहे. वस्तुस्थितीमध्ये सतत सुधार घडवून आणण्यासाठी निरंतर सतर्क राहणे अपरिहार्य आहे. त्यामध्ये व्यक्ती, सेवा, संस्था यांचा विचार केल्यास गुणवत्तेचे अस्तित्व किंवा तिचा अभाव सहज लक्षात येतो. गुणवत्ता ही व्यक्तिनिष्ठ असते. त्यासाठी मानवी संसाधनांचा विकास, तणावमुक्त वातावरण, समर्थतेचे पद्धतशीर निरसन होणे आवश्यक आहे.

निव्वळ घोषणा या व्यक्ती-व्यक्तीमधील संबंधात क्लिप्ता निर्माण करतात. लोकप्रतिनिधींनी याचा दूरगामी विचार करून त्याची बांधिलकी लक्षात घेतली पाहिजे; परंतु आधुनिक भारताचे लोकप्रतिनिधी सरसेाटी केल्या एकमेकांचा गळ पकडतील आणि केव्हा गळाभेट घेतील, याची शाश्वती नाही. त्यामुळे प्रशासकीय यंत्रणातील व्यक्तींनाही मनुष्यांनी कारभार करण्यासाठी रान मोकळे झालेले आहे. त्यामध्ये शोषण होत आहे. यांच्या पायाशी निवृद्धपणे स्वाभिमान गहाण ठेवणाऱ्या त्यांच्यामार्गे वाहवत जाणाऱ्या जनतेचे.

मणिपूर राज्यात मागील दोन महिन्यांपासून अधिक काळ हिंसाचारात होरपळणारी संतापजनक आणि मानवतेला अत्यंत लाजिरवाणी महिलांना विवस्त्र करणारी घटना. तीन वर्षांपूर्वी महाड येथील तळीये वाडीत घडली, त्याच घटनेची पुनरावृत्ती खालापूर येथील इशाखवाडीतील दरड कोसळण्याची घटना, दक्षिण गोव्यात सापडलेल्या खाणीतील दगड फोडण्यासाठी मनाई असलेल्या स्फोटकांची घटना, अमली पदार्थ तस्करीचे वाढते प्रमाण व युवा पिढीकडून सेवन, धरण क्षेत्रातील अतिवृष्टीच्या घटना, अंबरनाथ लोकल प्रवासातील ४ महिन्यांचे बाळ नाल्यात पडून वाहून गेल्याची घटना, अपघातात मरणाऱ्याच्या वारसाला सरकार नुकसान भरपाई देते म्हणून मुलाच्या कॉलेजची फी भरण्यासाठी तामिळनाडूमध्ये बससमोर उडी घेणारी माऊली, उच्चमू इमारतीत अग लागलेली असताना ती विज्ञ-वताना अग्निशमन दलाच्या कार्यात अडथळे येणार नाहीत, याची दक्षता न घेता त्याचे चित्रीकरण करण्यात मग्न होऊन त्या गदीत स्वतःच्या लहान मुलांना मोकळे सोडणारे पालक, स्टॅअर केस आणि रिफ्यूजी एरियाच्या जागेचा उपयोग कपडे सुकवण्यासाठी करणे अशा क्रियेक घटना सांगतात आपत्ती या मानव निर्मितच आहेत.

प्रशासकीय यंत्रणातील कामचुकार भ्रष्ट व्यक्तींसोबत नियमांचे पालन न करणारी जनताही तितकीच जबाबदार आहे. त्यासाठी मोफत चित्रपट दाखविण्यात चढाओढ करण्यापेक्षा आत्मसमना, आत्मविश्वास व धैर्य वाढीसाठी परिस्थिती व्यवस्थापन कौशल्य प्रशिक्षण देणे महत्त्वाचे आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधी आणि त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी उत्सवांचे इव्हेंट करण्यापेक्षा आपल्या विभागातील नागरिक सुरक्षित आणि सुखसोयीयुक्त जीवन जगण्यासाठी विविध कौशल्य प्राप्त करून समाज आणि परिवार आदर्श कसा करू शकतो, यावर जातीयभेद राजकारण न करता कृतिशील पद्धती महत्त्वाचे आहे. लोककल्याण आणि प्रशिक्षण देणे महत्त्वाचे आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधी आणि त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी उत्सवांचे इव्हेंट करण्यापेक्षा आपल्या विभागातील नागरिक सुरक्षित आणि सुखसोयीयुक्त जीवन जगण्यासाठी विविध कौशल्य प्राप्त करून समाज आणि परिवार आदर्श कसा करू शकतो, यावर जातीयभेद राजकारण न करता कृतिशील पद्धती महत्त्वाचे आहे. लोककल्याण आणि प्रशिक्षण देणे महत्त्वाचे आहे. स्थानिक लोकप्रतिनिधी आणि त्यांच्या कार्यकर्त्यांनी उत्सवांचे इव्हेंट करण्यापेक्षा आपल्या विभागातील नागरिक सुरक्षित आणि सुखसोयीयुक्त जीवन जगण्यासाठी विविध कौशल्य प्राप्त करून समाज आणि परिवार आदर्श कसा करू शकतो, यावर जातीयभेद राजकारण न करता कृतिशील पद्धती महत्त्वाचे आहे. लोककल्याण आणि प्रशिक्षण देणे महत्त्वाचे आहे.

निर्माते व्यवस्थापनातील सहभाग आदी कार्यक्रमांनी स्वयंशिक्षण कशी निर्माण होते, यावर लक्ष केंद्रित होणे महत्त्वाचे आहे. जिथे कुठे गदी असेल तिथे शिस्तीच्या पालनाची आवश्यकता असते. शिस्तीचे पालन न झाल्यास बेबंदपणा निर्माण होऊन कार्यात अवरोध निर्माण होतो. ज्यांच्यात जबाबदारीची जाणीव कमी असते, मनावर नियंत्रण ठेवण्याची क्षमता कमी असते, त्यामुळे वेगाने उभयगतीने धाव घेणाऱ्या मनुष्यांतील रोखण्यास सुसंस्कार व योग्य नियंत्रणाची आवश्यकता आहे. संविधानाने घालून दिलेल्या नियमांचे तंतोतंत पालन करणे म्हणजे शिस्त होय. हे नियम तयार करताना देशातील वातावरण चांगले राहिल व व्यवस्थापनात अडचणी येणार नाहीत, याचा विचार केलेला आहे. अंतर्बीड शिस्तपालन होणे हे व्यवस्थापनाचे अंतिम लक्ष असण्याला हवे. स्वयंप्रेरित शिस्त एका दिवसात निर्माण होत नाही. नागरिकांमध्ये सदसदविवेकास जागृत करूनच हे काम होऊ शकते. शिस्तीच्या विभिन्न नियमांच्या कार्यकारणभावाची चर्चा करून नियमांचे महत्त्व पटवून द्यावयास हवे. गुन्हाच्या किंवा नियम भंगाच्या प्रमाणात शिक्षा असावी. ऊठमूठ आर्थिक दंड करणे या शिक्षा योग्य ठरत नाहीत. नियमांचे पालन करण्याची प्रवृत्ती निर्माण होणे महत्त्वाचे आहे.

समाजकल्याण तसेच महिला व बाल विकास विभागाच्या माध्यमातून क्रीडा, वैद्यकीय तपासणी, व्यावसायिक मार्गदर्शन, कला, विज्ञान छंद गृहे, स्वसंरक्षण प्रशिक्षण, शाळा-महाविद्यालयातील सुरक्षा, रचव्हातगुहा, वसतिगृह, पटांगणे, बस सेवा, वाहन स्थापक यांची सुविधा सर्व स्तरांवर पुरविणे महत्त्वाचे आहे. त्याचबरोबर फुकटपणाच्या प्रवृत्तीची जोपासना नको. तरुणांना समाजाचे व त्यात घडणाऱ्या विविध घडामोडींचे निरीक्षण म्हणून नेतृत्व प्लव्वित करण्याची व त्याला समाजोपयोगी, राष्ट्रेपयोगी आकार देण्याची विशेष आवश्यकता आहे. मित्रपरिवारामुळे त्यांच्यात काही दोष शिरलेले असतात. ज्यांची बौद्धिक विकास आणि क्षमता शालेय विषय ग्रहण करण्याची नसते किंवा त्यांना शालेय शिक्षणात अभिरुची नसते त्यांचा विविध मार्गांनी शोध घेऊन मार्गदर्शन करण्याची आवश्यकता आहे. त्यासाठी प्रशिक्षित समाजसेवक, विषयाचे तज्ज्ञ मार्गदर्शन करू विकास घडवून आणू शकतील. जेणेकरून ते समाजाला त्रासदायक ठरू शकणार नाहीत. इतरांकडून आपली फसमत होऊ नये व जगातील विविध क्षेत्रातील ज्ञान आपणास असावे, असे वाटते. अशा लोकांना आवश्यक ते ज्ञान देऊन समाजाचा उपयुक्त घटक होण्याकरिता समाजशिक्षण योजना राबविल्या पाहिजेत.

देशातील नागरिकांचे मनसास्थ्य सांभाळता आले पाहिजे. मनाचे आरोग्य म्हणजे कोणत्याही घटनेने एकदम उत्तेजित व हतोत्साहित न होण्याची वृत्ती, कोणत्याही घटनेचा शांतपणे कार्यकारणभाव शोधून परिस्थितीला योग्य वळण देण्यासाठी कार्ययोग्य तयार करण्याची प्रवृत्ती हीच योग्य आवश्यक आहे. नागरिकांनी वेळेचे कारण न देता नैतिक जबाबदारी म्हणून प्रशिक्षणास प्राधान्याने प्रतिसाद दिलाच पाहिजे. प्रत्येकाचे शारीरिक व मानसिक आरोग्य चांगले राहावे व त्यात निर्माण होणारे छोटे दोष त्वरित दूर करता यावेत याकरिता सर्व पातळींवर अनुपदेशनाची व्यवस्था केल्यास मानवतेचे व्यवस्थापन करणे सोपे जाईल. जयहिंद !

सुरक्षा घोषाळकर, पर्वई, मुंबई

सामाजिक, युद्ध, प्रकाशक व संपादक लखेड हिंदीतलाव कट्टे यांनी बेरार टाईम्स हे साप्ताहिक सुरुवात अंणाल परधी, लोकजन प्रकाशन, लोकजन नवन, सन्डे नार, तर्किया बर्डी, भंडारा ना.वि.भंडारा येथे मुद्रीत करून डोलारे पत्रकारितातील रस्ता,चंचलवेन स्टूल् रोड, गजानन कालीनी गांधिया येथे प्रकाशित केले. सुरक्षा लखेड हिंदीतलाव कट्टे, भ्रमणवर्तनी क्र. ९४४३११२४३१ (पी.आर.बी. काप्यागारात जबाबदारी सांभाळकर राहिल) प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराची संपादक व प्रकाशक सहमत असतील असे नाही. (गांधिया न्यायकेतने)

महात्मा फुले नंतर सत्यशोधकी साहित्याचा जोरकस एकप्रभाव निर्माण झाला. स्त्री शिक्षणाचा पुरस्कार सुरू झाला. याच काळात सावित्रीआई फुलेंनी सत्यशोधकी साहित्याची निर्मिती केली. सावित्रीआईंनी इतिहास काळातील दाखले देत, महादेव हा आपल्या पत्नीला म्हणजे पार्वतीला समजते वागवितो हे दाखविले तर द्रोपदीला त्या जनाईन मानतात. सगुणाबाई क्षीरसागर या जोतीरावांच्या मावस बहीण होत्या. त्यांचे फुले दाम्पत्यावर फार उपकार होते. त्यांची प्रतिमा रेखाटताना सावित्रीआई यांच्या कृतज्ञता व्यक्त करताना लिहितात,

आमची आजू, फार कष्टाळू प्रेमळ होती, होती दयाळू, सागर वाटे, उधळ क्षणी, आभाळ ठेंगेणे तिच्याहून, आजू आमच्या घरी आली, टाक होऊ नं, पहां बेसली, मुर्तितमं जणू, विद्यादेवी, हृदयी आम्ही, तिला साळवी.

सगुणाबाईंचे मोठे पण सिद्ध करताना सावित्रीआईंनी कर्त्या पुरुषाच्या नावाने चांदीच्या पत्र्यावर मुर्ती कोरून ती देव्हळ्यात ठेवतात. त्यास टाक म्हणतात. त्यामार्गे त्या महान आहेत. हे आपल्या काव्यातून मांडले. सावित्रीआईंनी तारागणी यांच्यापुढे छत्रपती विशेषण लावून रणदेवाई असा गौरव केला आहे.

ज्या काळात विष्णू जनाईन पटवर्धन हे हंबीरराव व पुतळीबाई यासारख्या कांदंबरात अकल्पित अद्भुत रमळ स्त्री देहाचे श्रृंगारिक चित्रण करण्यात गुंतेले होते ते त्याचेवळी कृष्णराव भालेकर उपदेशपर लावण्या करीत होते. त्यामध्ये श्रृंगार प्रेमभाव यांना स्थान नव्हते. तर बळीचा पाटील ही कादंबरी लिहून त्यांनी त्यामध्ये विधवा स्त्रियांना दुःख मांडण्याचा प्रयत्न केला आहे.

कामगार नेते नारायण मेघाजी लोखंडे यांनी सुद्धा सत्यशोधकी विचारधारेतून लेखन केले. बालकामगार व स्त्रिया यांना कमी मजुरी देऊन १०-१२ तास काम घेतले जाई त्याचा प्रश्न चंघदणी या पुस्तकातून त्यांनी जवा फोडली. अशाच प्रकारची शोषित स्त्रियांच्या प्रति आपल्या साहित्यात मांडून काही सत्यशोधकांनी स्त्री-पुरुष विषमतेला विरोध केला.

जामातिक पातळीवर आद्य स्त्रीवादी लेखिका म्हणून ज्यांचा समानाने उल्लेख केला जातो. त्या म्हणजे विदर्भातील बुलडाणा येथील ताराबाई शिंदे होत. ताराबाई शिंदेचे वडील बापुजी ही शिंदे हे महात्मा फुलेंच्या सत्यशोधक समाजाचे सदस्य होते. शिंदेचे घर सत्यशोधकी विचाराचे होते. त्याचा परिणाम ताराबाई शिंदे यांच्यावर झाला होता. त्यामुळेच त्यांना घराटी शिखा घेता आले. मराठीसोबतच हिंदी, संस्कृत व इंग्रजी भाषेवर त्यांना प्रभुत्व मिळवित आले. त्या काळातील वृत्तपत्रे ही वैचारिक ग्रंथ तसेच मुक्तामाल, मंजूघोष स्त्रीचरित्र, विरुद्ध स्त्रीचरित्र मनोरमा इत्यादी

सतीश जामोदकर
हिवरा बु.मानोर, वाशिम मो.९४२३३७४६०८

वग लिहिले. त्यामध्ये स्त्रियांच्या वेगवेगळ्या प्रतिमा रेखाटल्या आहेत. हुंड्यामुळे नववधू स्त्रीची काय अवस्था होते, ही वाळूबाई या प्रतिमेच्या आधारे आपल्या वगात व्यक्त केली. स्त्रिया कशा बला व दासी म्हणून वागविल्या जातात आणि आपला छळ होऊ नये म्हणून काय काय सहन करतात.

पुरुषी व्यवस्थेच्या कशा गुलाम होऊन जगातात, त्याचे वर्णन केले ते असे, मजवर रुसता का, नाथा कारण नसता, का स्वार्थासाठी खटपट मोठी, भलतीच करता का, चंदड असता दौलत आपली परिधान भूलता का, माया ममता का सोडोनी निर्दय होता का, अपराधाविना उगीच छळीता, आ-पुली कांता का.

दारुमुळे माणूस व्यसनी होतो व पशुप्रमाणे वागतो तेव्हा दौलत रावांची पत्नी सुंदर त्यास दारू सोडण्यासाठी कशी निनवनी करते ते दारूबाजी या वगात मांडले आहे. विधवापण या वगला करणसरस व्यक्त केला आहे. त्यातील यमुना म्हणते.

सुंदर तरुण कोमल काया, केसावाचूनी जाईल वाया, जळो व पण ते राहू द्या, काका सोडा.

भीमराव महामुनी हे आद्य सत्यशोधक जलसकार म्हणून ओळखले जातात. त्यांच्या जलशातील यमू जे पद गाते यारमाणे.

मी लाडकी, अण्णा तुमची लाडकी, मला कशी करिता बोडकी,

माझ्या स्वरूपाची तन्हा, जसा कोंदणी हिया.

स्त्रीला त्यांनी कोंदणी हिया म्हटले आहे. अशा प्रकारचे लिखाण सत्यशोधकी साहित्यातच आढळून येते. भीमराव महामुनींनी एका विधवा तिही ब्राह्मण तरुणी मुलींची व्यथा व तिच्या भावभावनांचा अविष्कार आपल्या पदातून मांडला आहे. सत्यशोधकांनी आपल्या साहित्यातून फक्त ब्राम्हणेंत्तर स्त्रियांचे प्रश्नच मांडले नाहीत तर ब्राम्हण स्त्रियांनासुद्धा शुद्रासारखी वागणूक मिळते त्याचेही वर्णन आपल्या साहित्यातून केले आहे.

मुकुंदराव पाटील यांनी होळीची पोळी ही पहिली कादंबरी दीनमित्रमधून क्रमशः प्रकाशित केली. याकाळी नियमकातिकांमधून

क्रमशः प्रसिद्ध करणे प्रकरणांना शीर्षके अशी पद्धत होती.

या कादंबरीत धाडसी तरुण व तरुणी यांची प्रतिमा त्यांनी रेखाटली आहे. ग्रामीण भागात मानपान, खोटी प्रतिष्ठा त्यामुळे प्रगती खुंटली आहे. त्याचा फायदा शेती-जमीनदारी, आ-पला स्वार्थ साधण्याकरिता घेतात असा सत्यशोधकी दृष्टीकोन या कादंबरीत व्यक्त होतो. दादासाहेबांची फत्तीत अथवा चंद्रलोकीची विलक्षण रुढी या कादंबरीत

स्त्रियांना दुय्यम स्थान, पुरुषांमधून रुढ, ग्रंथ, परंपरा, स्त्रियांची कोंडी, गुलामी घुसमट यांचे चित्रण करण्यासाठी मुकुंदराव पाटील यांनी चमत्कारीक कल्पनेचा आधार घेतला. या कादंबरीत चंद्रलोकावर सामाजिक चालिरिती विलक्षण आहेत. तेथे स्त्रियांना पुरुषापेक्षा मान, सम्मान, प्रतिष्ठा जास्त आहे. तर पुरुषांना गौण स्थान आहे. पृथ्वीवरील रुढीच्या नेमका उलट्या रुढी येथे आहेत.

चमत्कारीक कल्पनेचा आधार जरी येथे घेतला असेल तरी पुरुषांनी स्त्रियांच्या समस्यांचा, दुःखाचा वेदना, त्यांचमार्गे परवशतेचे जीवन आपल्या म्हणजे पुरुषांच्या वाटेला आले तर आपण सहन करू शकू का? असा विचार करावा आणि स्त्रियांना समानतेची वागणूक द्यावी, असा सत्यशोधकी दृष्टीकोन व्यक्त केला आहे. या कादंबरीा केंद्रवर्ती आशय स्त्रियांची दुःखे उजगार करण्याचा आहे. तसेच जाहीगरदार, इनामदार, देखमुख, पाटील यांच्या घरातील स्त्रियांची दुःखे अमर्याद आहे. त्याचे चित्रण कादंबरीकाराने केले आहे. मुकुंदराव पाटलांनी याशिवाय तोबा-तोबा, राष्ट्रीय तारुष्य यासारख्या कादंबरीतून वेगवेगळ्या स्त्री प्रतिमा रेखाटण्याचा प्रयत्न केला. तसेच त्यांनी नाटके खंडकाव्ये यामधून सुद्धा स्त्री प्रतिमा रेखाटल्या. या सर्व सत्यशोधकी साहित्याशी मेळ घालणाऱ्या होत्या.

ज्याप्रमाणे कादंबरी, खंडकाव्ये, कथा, पदे, छक्कड, लावणी याद्वारे सत्यशोधकी साहित्यात स्त्री प्रतिमा मांडल्या त्याचप्रमाणे नाटकद्वारे सुद्धा सत्यशोधकांनी विधवा केशवपन, पुर्नविवाह अशा समस्या मांडल्या आहेत. दिनकरावर जवळकर यांच्या वांग्यातील भूत हे चार अंकी हास्यकारक नाटक आहे. या नाटकात विव्कती नामे, स्वधनाने, रूपकात्मक आहेत. भोलापूर चावडीत हे नाटक घडले आहे. नाटकात पुतलाजी पाटील आणि नारबा हे मोठे अज्ञानी आहेत. भोळोपंत कुलकर्णी, बालेभ, गुरुस्वामी आणि त्याचा शिष्य नाया हे सनातनी आहेत. सखू, ठकी, सुंदरबाई या विधवा स्त्रिया आहेत. सत्यबाराव आणि यसबा हे प्रागतिक परंपरेवर आघात

दिवकरावर जवळकर यांच्या वांग्यातील भूत हे चार अंकी हास्यकारक नाटक आहे. या नाटकात विव्कती नामे, स्वधनाने, रूपकात्मक आहेत. भोलापूर चावडीत हे नाटक घडले आहे. नाटकात पुतलाजी पाटील आणि नारबा हे मोठे अज्ञानी आहेत. भोळोपंत कुलकर्णी, बालेभ, गुरुस्वामी आणि त्याचा शिष्य नाया हे सनातनी आहेत. सखू, ठकी, सुंदरबाई या विधवा स्त्रिया आहेत. सत्यबाराव आणि यसबा हे प्रागतिक परंपरेवर आघात

करणारे सत्यशोधक आहेत. या नाटकात सुंदरबाई स्वामीच्या मठात पुर्नविवाहाचे परवानगी मागते. परंतु दोगी स्वामी तिला आपल्या मठात सेवा करण्यासाठी राहा, असे म्हण-तात. त्याचा सुंदरा धिक्कार करते. या नाटकात तीन विधवा स्त्रियांचे लग्न पुतळाजी पाटील आपल्या दारात मांडव घालून करतात.

सत्यशोधकी साहित्यातून सुधारणावादी, परिवर्तनवादी, परंपरांना विरोध करणारी, रुढींना तोडणारी, ब्राम्हणी व्यवस्थेला त्यांचा मान्यताप्राप्त संकेतांना सुगावणारी, मनु व्यवस्थेला झिडकारणारी, विवाह ग्रथांना विरोध करणारी,स्त्रियांच्या शिक्षणाला समर्थन करणारी एकुणच पुरुषी व्यवस्थेला नाकारणारी स्त्री प्रतिमा सत्यशोधकी साहित्यात दिसून येते.

हा स्त्रिया वाट चुकलेल्या आहे. परंतु मानवी स्वभावानुसार त्यांनाही मन व इच्छा आहेत. त्या मारून जाणे म्हणजे एक प्रकारची सजा आहे. ही सजा ब्राम्हणी व्यवस्थेने येथील स्त्रीला दिली आहे. त्याचाही धिक्कार येथे केला आहे. या स्त्रिया वाट चुकलेल्या असल्यातरी त्याची निंदा नालस्ती नाही.

विदर्भामध्ये सुधर्म विजय नाटक हे साग्रसंगीत तीनअंकी नाटक गोविंद नारायण फोतणारे, नायगाव (अमरावती) यांनी लिहिले. या नाटकात सगुण नावाची अनुभवाचा शहाणपणा अरुणारी आणि तिचा नवरा भोळा बळी ब्राम्हणाच्या गच्छमी लागणार असतो. तेव्हा ती आपल्या नवऱ्याला चिकित्सक व सत्यनिष्ठता सांगते. अशी विज्ञ-ानवादी व चिकित्सक कम्मळा त्यांनी रेखाटली आहे.

ग्रामसंकेत लीलानाटक पाच अंकी नाटक देवीदास सदाशिव पाटील यांनी पारंपरिक भोळ्या, दानधर्मी, स्त्रियांचा ब्राम्हण कसा घातला घेतात हे रेखाटले आहे. तसेच सत्य सुबोध नाटक (तीन अंकी) पुंजाजी रामजी गोटे यांनी लिहिले. त्यांनी या नाटकाम गधमी नावाची ब्राम्हण विवेकी स्त्री रेखाटली आहे. कुणाजी कर्माजी चौधरी यांनी भायवान सुशीला अथवा विवाहविषयक सत्यशोधकी मार्ग ही नाटिका लिहिली. त्यामध्ये व्यवहार कुशल सुधारणाबाई, सु-शीलेचा ताराबाई शिंदे बाणा, सत्यशोधकी बाणा, सत्यशोधकी विवाह यामधील सगुणाबाई व सु-शीला दोन्ही स्त्रिया सुधारणावादी आहेत.

विदर्भातील वामनराव घोरपडे हे सत्यशोधक पश्चिदांध्य नाटक सहाभाग घेत होते. त्यांनी कथेच्या माध्यमातून स्त्री-पुरुष समानता सामाजिक सुधारणेचा पुरस्कार, प्रोफेसर साहेबांचे स्त्री दाक्षिण्य, संजीवनी, भायवान अज्ञ-ानाचे पाप, व्यवहार व देवतुची कथेतून मांडले आहे. त्यांच्या कथा स्त्रीप्रधान होत्या. अशाचप्रकारे कथेच्या माध्यमातून मुकुंदराव पाटलांनी सुद्धा सत्यशोधकी स्त्री प्रतिमा रेखाटल्या होत्या. अशाप्रकारे

दिवकरावर जवळकर यांच्या वांग्यातील भूत हे चार अंकी हास्यकारक नाटक आहे. या नाटकात विव्कती नामे, स्वधनाने, रूपकात्मक आहेत. भोलापूर चावडीत हे नाटक घडले आहे. नाटकात पुतलाजी पाटील आणि नारबा हे मोठे अज्ञानी आहेत. भोळोपंत कुलकर्णी, बालेभ, गुरुस्वामी आणि त्याचा शिष्य नाया हे सनातनी आहेत. सखू, ठकी, सुंदरबाई या विधवा स्त्रिया आहेत. सत्यबाराव आणि यसबा हे प्रागतिक परंपरेवर आघात

व्ही.पी.सिंग रिटर्न्स इन विदर्भा! मंडल यात्रेच्या निमित्ताने..

समाज मेलेला नाही, तो तसा कधीही मरत नसतो. मात्र सध्या तो झोपलेला आहे. त्याला जागवण्याची जबाबदारी आ-पली आहे, कारण आपण जिवंत आहोत!

मंडल आयोगाच्या समर्थनार्थ शिवसेनेंचं नागपूर जिल्हाप्रमुख पद सोडून, माजी पंतप्रधान व्ही. पी. सिंग यांच्या ब्रह्मपुत्री येथील जाहीर सभेत मी जनता दलात प्रवेश केला होता. त्याला आता तीस वर्षे झा-लीत. त्यावेळेचे मला अनेकांनी वेड्यात काढलं होतं. सेना सोडली नसती तर आमदार, मंत्री झालो असतो, असं सेना भाजपाचे मंत्री देखील बोलायचे. आताही बोल-तात. त्यावेळी सेना सोडणं म्हणजे जिवावर उदार होणं, असा त्याचा अर्थ होता. ‘काय झाडी, काय डोंगर, काय हाटील..!’ अशी परिस्थिती त्यावेळी नव्हती. पण माझ्या बाबतीत मात्र तसं काही घडलं नाही. कारण मी सेना सोडण्याआधी शिवसेनाप्रमुखांशी मातोश्रीवर जाऊन सविस्तर चर्चा केली होती. माझी भूमिका मांडली होती. (योगयोगाने नागपूरचे कवीमित्र उल्हास मनोहर त्यावेळी माझ्यासोबत मातोश्रीवर आहोत. ते हा घटनेचे साक्षीदार आहेत.)

आज हे सारं आठवण्याचं कारण म्हणजे विदर्भातली काही तरुण मंडळी १ ऑगस्ट ते ७ ऑगस्ट यांनी नागपूर, भंडारा, गोंदिया, गडचिरोली, चंद्रपूर, यवतमाळ, वर्धा या सात जिल्ह्या-तून मंडल यात्रा काढत आहेत. प्रस्थापितांची राजकीय गुलामगिरी झुगारल्याशिवाय ओबीसींची मुक्ती शक्य नाही, हे भान ओबीसींना जेवढ्या लोकर येईल, तेवढंच ओबीसींसह इतर बहुजनांचं देखिल सोडून, माजी पंतप्रधान व्ही. पी. सिंग यांच्या ब्रह्मपुत्री येथील जाहीर सभेत मी जनता दलात प्रवेश केला होता. त्याला आता तीस वर्षे झा-लीत. त्यावेळेचे मला अनेकांनी वेड्यात काढलं होतं. सेना सोडली नसती तर आमदार, मंत्री झालो असतो, असं सेना भाजपाचे मंत्री देखील बोलायचे. आताही बोल-तात. त्यावेळी सेना सोडणं म्हणजे जिवावर उदार होणं, असा त्याचा अर्थ होता. ‘काय झाडी, काय डोंगर, काय हाटील..!’ अशी परिस्थिती त्यावेळी नव्हती. पण माझ्या बाबतीत मात्र तसं काही घडलं नाही. कारण मी सेना सोडण्याआधी शिवसेनाप्रमुखांशी मातोश्रीवर जाऊन सविस्तर चर्चा केली होती. माझी भूमिका मांडली होती. (योगयोगाने नागपूरचे कवीमित्र उल्हास मनोहर त्यावेळी माझ्यासोबत मातोश्रीवर आहोत. ते हा घटनेचे साक्षीदार आहेत.)

ओबीसी-बहुजनविरोधी टोळीने अर्थात संघ भाजपाच्या लोकांनी त्यांना व्हिलन ठरवून बंदनाम केलं होतं. ‘मंडल विरुद्ध कमंडल’ असा संघर्ष उभा करू व्ही. पी. सिंग यांचं सरकार भाजपाच्या लोकांनी पाडलं होतं! त्या भडयंत्राचे नायक लालकृष्ण अडवाणी होते. बाजपेयी त्यास बंधुभागी होते.

वर्णवादी, प्रस्थापित पक्षांनी ज्या व्ही. पी. सिंगांचं राजकारण संभवण्याचा प्रयत्न केला, तोच मंडल मसिहाफ युवा यात्रेच्या निमित्ताने पुन्हा परतून आलाय, असा मला या प्रसंगी भास होतोय! तथापि भावनात्मक न होता काही बाबी आपण याप्रसंगी समजून घेतल्या पाहिजेत!

भाजपा हा पहिल्या नंबरचा आरक्षणविरोधी पक्ष आहे. त्याची सारी धोरणे ओबीसी, बहुजन विरोधी आहेत. ओबीसींची जगणाना करण्याला त्यांनी स्पष्टपणे संसदेत नकार दिलेला आहे.

महाविकास आघाडीचं सरकार महाराष्ट्रात अडीच वर्षे होतं.

ओबीसी साठी ‘शेकडो होस्टेल बांधणार’ अशा घोषणा ओबीसी मंंत्र्यांनी केल्यात. प्रत्यक्षात किती होस्टेल बांधले आहेत? याचाही विचार होणे गरजेचे आहे. कुणीतरी नेता येतो, वरवर समर्थन करतो, पैसे देतो, त्याच्यामुळे बातम्या छापून येतील वगैरे सारख्या गोष्टींना चळवळीतील नेत्यांनी बळी पडता कामा नये!

मकोणत्याही पक्षातून असो, पण आपला ओबीसी/आपल्या समाजाचा माणूस निवडून आला पाहिजेफ अशी भूमिका शुध्द म खंपणाची आहे. हा समाजविरोधी विचार आहे, याचे भान आपल्याला असले पाहिजे. समाज महत्त्वाचा नाही, नेत्यांची बांधिलकी, प्राम णिकरण महत्त्वाचा आहे!

ओबीसी युवा अधिकाार यांचं संघटनांच्या वतीने ही यात्रा आयोजित केली आहे. त्यातील युवा नेत्यांना युवक, विद्यार्थी आणि ओबीसी, बहुजन प्रश्नांची चांगली जाण आहे. पण नवे शैक्षणिक धोरण, आरोग्य, शेती, लोकशाही, राजकारणाचे देशी तालिबानीकरण, निर्लज्ज पक्षांतरे, मीडियाचा मुदाईपणा, विकावू न्यायपाल्ये या ज्वलंत विषयांवर देखिल युवकांनी चर्चा करायला हवी. कोणतीही चळवळ ही राजकारणाच्या शुद्धीकरणासाठी आणि लोकशाहीच्या सक्षम

‘करणसाठी कामी आली पाहिजे, राजकारण्यांच्या समोर शेपटी हलविण्यासाठी नव्हे! ओबीसी मधील असंतोषाची धग मतपेटीम धून व्यक्त झाली पाहिजे. अन्याय आपले मोर्चे, मेळावे यांना काहीही अर्थ नाही. अशा चळवळीमधूनच स्वतंत्र बाण्याचे, सामाजिक बांधिलकी असलेले अभ्यासू आणि समर्पित तरुण नेते तयार होतील, याची काळजी चळवळींनी घेतली पाहिजे.

असंख्य लोक असतील ज्यांनी मंडल चळवळीला कधीकाळी वाहून घेतलं होतं. त्यांचीही त्यावेळी टिंल टकाळी झाली असेल. घरच्या लोकांनीही त्यांना मुर्खीत काढलं असेल. पण आज ही मंडल यात्रा बघून नक्कीच त्यांचे डोळे पाणावतील! आपली मेहनत अगदीच वाया गेली नाही, याचं समाधान त्यांच्या चेहऱ्यावर आसलं! आज तेही त्यांच्या पोरंना, सुनेला, बायकोला अभिमानाने त्यांचा जुना वेडेपणा सांगू शकतील. इतिहासातील त्यांच्याही जखमा काही प्रमाणात का होईना पण भरून निघतील. पुन्हा त्यांच्या काळजात व्ही. पी. सिंग नावाचं वादळ जोरात परतून आलेलं असेल.

तेव्हा, समस्त ओबीसींना उठा! मंदिर, मशिद, पुतळे, पुरस्कार, मूर्तिपूजा, व्यक्तिपूजा यातून बाहेर या! इतिहास इतिहास कदात बसू नका.. त्यातून

बाहेर या! रस्त्यावर उतरून नव्या मंडल सैनिकांचे स्वागत करा! केवळ महपुरुषांच्या कहाण्या सांगण्यात, ऐकण्यात धन्यता मानू नका. त्याच वा इतिहासात रमण्याच्या घोडचुका भविष्यात करू नका! तुम्हाला प्रिय असणारे महपुरूस आजच्या प्रसंगी करा वागले असतं, याचा विचार करा! तसे वागण्याचा प्रयत्न करा! खऱ्या अर्थानं तीच त्या महापुरुषांनी श्रेयदाही होती. तीच त्यांनी अपेक्षांजली ठरेल!

तुम्ही साथ दिली तर या लढाईला आणखी गती येणार आहे! तुमच्याच पुढच्या पिढ्या बर्बाद होण्यापासून वाचणार आहेत, एवढं लक्षात घ्या. एक नवा इतिहास लिहिण्याची सुरुवात होत आहे, त्यात आपलेही यो-गदान असू द्या..!

मी सांगतो, अशा घेत वागणार मुंन्या आणि हेच गीत गाऊ ला-गणार मुंन्या जुना नवा हिशेब थेट माणणार मुंन्या एकदिवस जाणणार.. जाणणार मुंन्या!!

पानी, साप, घोरपडी सावधान रे सरड्यांचे नवे गडी, सावधान रे अवती भवती दूर दूर सावधान रे अर् घरातले फितूर सावधान रे.. आकार शस्त्र थेट डगणार मुंन्या.. एक दिवस जाणणार.. जाणणार मुंन्या!!

तुर्तीस एवढंबं! **ज्ञानेश वाकुडकर**, अध्यक्ष लोकजागर ९८२२७८९८८

शासनाच्या नव्या धोरणानुसार पुनर्वसन-जिल्हाधिकारी पुजारीटोला व ढिवरटोला नागरिकांशी चर्चा:पुनर्वसनाची नागरिकांची मागणी

गोंदिया : गोंदिया तालुक्यातील पूर प्रवण पुजारीटोला, कासा, ब्राह्मणटोला गावातील जुन्या पुनर्वसनाच्या निकषानुसार चिन्हित ५३ कुटुंबाचे पुनर्वसन आता शासनाच्या १४ ऑक्टोबर २०२२ च्या नवीन शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार होणार. सदर शासन निर्णयानुसार कार्यवाही करण्यासाठी जिल्हा प्रशासन पुढाकार घेणार असून यासाठी नागरिकांचे सहकार्य गरजेचे आहे. शासनाच्या नव्या पुनर्वसन धोरणाचे नागरिकांनी सुद्धा अवलोकन करावे. प्रशासन आपल्या सोबत आहे, असा विश्वास जिल्हाधिकारी चिन्मय गोतमारे यांनी ग्रामस्थांना दिला.

जिल्हाधिकारी चिन्मय गोतमारे यांनी पूर प्रवण गावांची भौगोलिक परिस्थिती पाहण्याकरिता गोंदिया तालुक्यातील कोरणी घाट, रजेगाव, बिरसोला, कासा, काटी, पुजारीटोला व तिरोडा

तालुक्यातील कवलेवाडा, किडगीपार, ढिवरटोला या गावांना भेट देऊन स्थानिक लोकांशी संवाद साधला. यावर्षी करण्यात आलेले पूर परिस्थितीचे नियोजन व भौगोलिक परिस्थितीचीही त्यांनी पाहणी केली. या दैन्यात पुजारीटोला व ढिवरटोला येथील नागरिकांनी पुनर्वसनाबाबत जिल्हाधिकार्यांना विनंती केली, त्यावेळी ते बोलत होते. कासा

ग्रामपंचायत सभागृहात आयोजित बैठकीत जिल्हाधिकार्यांनी पूरप्रवण क्षेत्रातील नागरिकांच्या समस्या जाणून घेतल्या. यावेळी सरपंच, उपसरपंच व ग्रामपंचायत सदस्य उपस्थित होते.

कार्यकारी अभियंता राज कुरेकर, जिल्हा माहिती अधिकारी रवी गीते, पूर नियंत्रण अधिकारी महेश भेंडारकर आणि कनिष्ठ अभियंता प्रवीण कहर प्रामुख्याने उपस्थित होते.

वैनगंगा व बाघ नदीच्या काठावर असलेली गावे व खोल-गट भागातील घरांमध्ये दरवर्षी पुराचे पाणी शिरून नुकसान होते. पुजारीटोला येथील ५३ कुटुंब

व ढिवरटोला येथील कुटुंबाचे पुराचे पाणी व वैनगंगा बँकवाटरमुळे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होते. येथील कुटुंबाची योग्य पुनर्वसनाची मागणी आहे.

शासनाच्या नव्या पुनर्वसन धोरणात ही कशी बसवता येईल याबाबत प्रयत्न केले जातील असे जिल्हाधिकार्यांनी नागरिकांना सांगितले. हीच मागणी तिरोडा तालुक्यातील ढिवरटोला येथील ग्रामस्थांची सुद्धा आहे. १५ ऑगस्ट रोजी होणाऱ्या ग्रामसभेत शासनाच्या पुनर्वसन धोरणाचा नवा शासन निर्णय १४ ऑक्टोबर २०२२ अन्वये पूर बाधित गावातील नागरिकांना वाचून राखण्यात यावा अशी सूचना जिल्हाधिकार्यांनी तहसिलदार यांना केली. नव्या पुनर्वसन धोरणावर नागरिकांची मते जाणून घेतल्यानंतर पुनर्वसन प्रक्रिया करता येईल, असे ते म्हणाले.

इमारती झाल्या खंडर, साहित्यांची चोरी कलपाथरी मध्यम प्रकल्पाची देनावस्था: रस्त्यावरील चिखलामुळे अपघाताचा धोका

गोंदिया: गोरेगाव तालुक्यातील कलपाथरी मध्यम प्रकल्पाची देखरेखीअभावी देनावस्था झाली आहे. या प्रकल्पातील इमारती पूर्णतः खंडर झाल्या आहेत. तर गोदामातील साहित्यांची चोरी झाली आहे. तसेच प्रकल्पाकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर चिखलामुळे साम्राज्य आहे. मात्र, याकडे लोकप्रतिनिधी व संबंधित अधिकार्यांचे दुर्लक्ष आहे.

कलपाथरी मध्यम प्रकल्पाला तयार होवून बारा वर्षांचा कालावधी लोटला आहे. यासाठी प्रशासनातर्फे कोट्यावधी रुपयांचा खर्च करण्यात आला. विविध सोयी-सुविधा पुरविण्यात आल्या. अभियंता व कर्मचाऱ्यांकरिता इमारती तयार करण्यात आल्या. मात्र, आजघडीला या इमारतीत कुणीही राहत नाही, त्यामुळे इमारती खंडर झाल्या आहेत. इमारतीतील खिडक्या, दरवाजे, पलोरिंग, इलेक्ट्रीक सामान पूर्णतः जर्जर झाले आहेत. तर

गोदामातील दिनाचे पत्रे गायब झाले असून ती चोरीला गेल्याची माहिती स्थानिकांनी दिली. तसेच प्रकल्पाकडे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून रस्त्यावर चिखलामुळे साम्राज्य पसरले आहे. मागील दहा वर्षात एकदाही या रस्त्याची दुरुस्ती करण्यात आली नाही. रस्त्याचे अंतर

जवळपास दीड किलोमीटर आहे. या रस्त्याने घुमरी, तेलनखेडी, कलपाथरी येथील नागरिक व विद्यार्थी ये-जा करतात. मात्र, खराब रस्त्यामुळे त्यांना नाहक त्रास सहन करावा लागत आहे. याकडे लोकप्रतिनिधी व संबंधित अधिकार्यांनी लक्ष द्यावे, अशी मागणी नागरिकांनी केली आहे.

मर्जीतील व्यक्तींना कंत्राट दिल्याने फेरनिविदा काढण्याची वेळ

जि.प.स्वच्छता विभागातील प्रकार: कचरा संकलनासाठी वाहन पुरवठा

गोंदिया: जिल्हा परिषद पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातर्गत ओला व सुका कचरा संकलन करण्यासाठी १५ व्या वित्त आयोगाच्या निधीतून मोठ्या ग्रामपंचायतींना ई-रिश्का देण्यात येणार होता. पण याचे कंत्राट एका जिल्हा परिषद पदाधिकाऱ्याच्या मर्जीतील आणि एका लोकप्रतिनिधीच्या मर्जीतील व्यक्तीला देण्यात आले होते. दरम्यान, यावर आक्षेप घेत होते. दरम्यान, यावर आक्षेप घेत न्यायालयात धाव घेण्याची तयारी केल्यानंतर ही निविदा आता नव्याने काढण्यात येणार असल्याची विश्वसनीय माहिती आहे.

१५ व्या वित्त आयोगातून ग्रामपंचायतींना मोठ्या प्रमाणात

निधी दिला जात आहे. दरम्यान, सध्या शासनाचा सर्वाधिक भर हा स्वच्छतेवर आहे. जिल्हातील मोठ्या ग्रामपंचायतींना १५ व्या वित्त आयोगाचा निधी देताना या निधीचा कशासाठी उपयोग करावा यासाठी शासनाच्या मार्गदर्शन सुचना आहेत. त्यानुसार गोंदिया जिल्हातील काही मोठ्या ग्रामपंचायतींना ओला आणि सुका कचरा गोळा करण्यासाठी ई-रिश्का वाहने देण्यात येणार होती. यासाठी निविदा मागविण्यात आली होती.

यापैकी एक निविदा जिल्हा परिषदेच्या पदाधिकाऱ्याच्या आणि एका लोकप्रतिनिधीच्या जवळील व्यक्तीला देण्यात आली होती. दरम्यान, निविदा प्रक्रियेतील एका व्यक्तीने यावर आक्षेप घेत याची तक्रार जिल्हा परिषद मुख्य कार्यकारी अधिकारी व आयुक्तांकडे केली होती. तसेच या विषयाला घेऊन न्यायालयात जाण्याची तयारी केली होती. मात्र ही बाब जिल्हा परिषद मुख्य अधिकारी यांच्या लक्षात आल्यानंतर त्यांनी ही निविदा प्रक्रिया रद्द करून फेरनिविदा काढण्याच्या सुचना केल्याची माहिती आहे. तर फेरनिविदा काढण्यात येणार असल्याचा वृत्ताला स्वच्छता विभागाच्या एका अधिकाऱ्याचे दुजोरा दिला आहे.

शासन निर्णयाविरोधात जिल्ह्यात निदर्शने

गोंदिया: असंख्य तरुण आपले कसब पणाला लावून डी.एड.बी.एड.च्या माध्यमातून शिक्षण घेतात. या तरुणांची हक्काची संधी हिसकावून जिल्हा परिषदेच्या शाळांवर सेवानिवृत्त शिक्षकांना मानधन तत्वावर नियुक्त करण्याचा अन्यायकारक निर्णय रद्द करावा. यासाठी तसेच जुलमी शासनाच्या चुकीच्या धोरणाविषयी संविधान मंत्रि संघ, युवा ग्रॅज्युएट फोरम, सर्वसमाज विचार मंच तसेच विविध सामाजिक, शैक्षणिक संघटनातर्फे एकाच दिवशी एकाच वेळी प्रत्येक तालुका मुख्यालयावर निदर्शने, आंदोलन केले. दरम्यान, प्राधिकृत अधिकाऱ्यांमार्फत शासनाला निवेदन दिले.

निवेदनातून सेवानिवृत्त शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या जिल्हा परिषद शाळेत कंत्राटी नेमणुका करण्यात येऊ नये, पवित्र पोर्टलवर नोंदनी

प्रक्रिया तत्काळ सुरु करावी, रिक्त पदांच्या ८० टक्के (५५ हजार) शिक्षक पदभरती करण्यात यावी, विभागीय भरती नियमित गुणवत्ता यादी लावण्याचा शासनाच्या विद्यार्थीना असल्यास तो निर्णय रद्द करावा, केंद्रीय पद्धतीने गुणवत्ता यादी लावण्यात यावी, प्रतीक्षा यादी लावण्यात यावी, सर्वच प्रवर्गाचे अनुशेष भरून काढावे आणि त्या प्रवर्गातील जागा अतिरिक्त असतील त्यांचा प्रश्न तातडीने सोडवावा, अशी मागणी केली. गोंदिया जिल्हा मुख्यालय येथे प्रशासकीय भवन

डॉ. आंबेडकर चौक परिसरात भव्य निदर्शने करण्यात आले. तसेच जिल्हाधिकारी गोमारे यांच्यामार्फत शासनाला निवेदन देण्यात आले. यावेळी अतुल सतदेवे, उमेश कटरे, वसंत गवळी, सुनील भोंगडे, रवी भांडारकर, उमेश दमाहे, नितेश उदापुरे, हितेश सिंगनजुडे, मुकुंद परिहार, निहाल बिसेन, रश्मी येनससुरे, हंसा बावनकर, आकाश कोल्हे, भेजेंद्र तुरकर, रमा चुटे, मृणाली खांडेकर, तनुजा शेंडे, हीना बोरबगल लता पारधी, रविकांता बिसेन, पंचशीला पानवरणे, शोभा

ठाकरे, पंकज ठाकरे, छत्रपाल रहांगडाले, निलेश बच्छेरे, मनीष चावके, नईम शेख, भुषेंद्रकुमार सुर्यवंशी, उमेश पटले, नंदकिशोर पटले, महेशकुमार फुंडे, मुकेश आंबाडारे, विजय पारधी, विनय हिरकने, चित्रसेन गौतम उपस्थित होते. त्याचप्रमाणे इतर तालुका मुख्यालयावर निदर्शने करून तहसीलदारांमार्फत निवेदन दिले. आमगाव येथे मुकेश उजवने, खेमराज उईके, नरेंद्र मेश्राम, मुकेश डोंगरे, अमोल राजत, दे-वरी येथे राकेश टेंडुणीकर, उत्तम

आर्थिक चणचणीतून केली निरजकुमारने आत्महत्या

गोंदिया: गांजा, क्रिकेट सड्या यांचा लागलेला नाद, त्यातून मित्र मंडळीकडून घेतलेली हात उसनवारी तसेच सतत असलेली आर्थिक चणचण यालून आलेल्या नैराश्यातून तरुणाचे गळफास घेऊन आत्महत्या केली. ही घटना शुक्रवार (दि.२८) गोंदिया येथे घडली. निरजकुमार मानकानी (वय २४) रा. श्रीनगर गोंदिया) असे आत्महत्या करणाऱ्या तरुणाचे नाव आहे.

निरजकुमार मोबाईल विकून पैसे कमवायचा. गोंदिया व नागपूराला मोबाईल कमी किमतीत बोलावून तो मित्रांना व इतर लोकांना विक्री करायचा. यावरच त्याचा उदरनिर्वाह चालत होता. निरजकुमारच्या वडीलांचे ११ वर्षांपुर्वी निधन झाल्याने तो आईसोबत गोंदियात राहायचा. त्याने मित्रमंडळीकडून हात उसनवारीवर दोन लाख ते अडीच लाख रुपये घेतल्याची चर्चा आहे. त्याला ऑनलाईन गेमिंगची सवय होती. परंतु त्याच्याकडे फारसे पैसे नसल्याने त्याने या खेळात जास्त पैसे गुंतवले नाहीत. तो स्वतः सात हजार रुपये महिन्याने गोंदियातील एका ट्रेडर्समध्ये नोकरीला होता. २८ जुलै रोजी निरजकुमारची आई

विदंभ एक्सेसेन नागपूरला निघाली. आईचा निरोप घेतल्यानंतर घरी आल्यानंतर निरजकुमारने स्वतःच्या घरात गळफास घेतला. या घटनेसंदर्भात गोंदिया शहर पोलीसांनी आकस्मिक मृत्युची नोंद केली आहे. ठाणेदार चंद्रकांत सूर्यवंशी यांच्या मार्गदर्शनात सहायक पोलीस निरीक्षक सागर पाटील तपास करीत आहेत.

विना परवाना खत विक्री करणाऱ्या दोन व्यक्तींवर गुन्हा दाखल

भरारी पथकाची कार्यवाही : १.९३ लाखांचा खत जप्त

गोंदिया : गोरेगाव तालुक्याल मुंडीपार व हेटी (पालेवाडा) येथे विना परवाना खत विक्री करीत असल्याची गोपनीय माहिती कृषी विभागाच्या भरारी पथकाला मिळाली. त्या माहितीच्या आधारावर कृषी वमागाच्या भरारी पथकाने टेकराम कटरे, मुंडीपार येथे घाडीत ८० बॅग भू-वर्धन ऑर्थोनामिक खत रक्कम १ लाख हेटी (पालेवाडा) येथून ७० बॅग भू-वर्धन ऑर्थोनामिक खत रक्कम १० हजार ३०० रुपयांचा मुद्देमाला जप्त केला. असे एकूण १ लाख ९३ हजार ५०० रुपयांचा माल जप्त करण्यात आले. ही कार्यवाही २८ जुलै २०२३ रोजी करण्यात आली असून विना परवाना खत विक्री करणारे टेकराम कटरे व मंगर मेश्राम यांच्याविरुद्ध गोरेगाव पोलीस स्टेशन येथे खत

नियंत्रण आदेश १९८५ कलम १९५५ कलम ३(२)(र), ३(२)(व), ७ व भारतीय दंड संहिता १८६० कलम ४२०, ३४ नुसार अपराध कमांक ०४३० दिनांक २९ जुलै २०२३ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे.

ही कार्यवाही विभागीय कृषी सहसंचालक राजेंद्र साबळे, जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी हिंदुराव चव्हाण, कृषी विकास अधिकारी महेंद्र मडामे, तंत्र अधिकारी चंद्रशेखर कोल्हे यांच्या मार्गदर्शनाखाली राजेश रामटेके

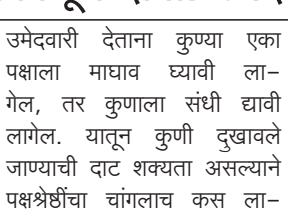
कृषी अधिकारी, पंचायत समिती, गोरेगाव यांच्या फिर्यादीवरून करण्यात आली. सदर कार्यवाहीमध्ये जिल्हा गुणवत्ता नियंत्रण निरीक्षक यशवंत बावनकर, जि.प. जिल्हा कृषी अधिकारी (विद्येय) पी.डी. कुर्वे, अतुल येडे कृषी अधिकारी पंचायत समिती, गोंदिया यांनी सहकार्य केले.

जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांनी अधिकृत व परवानाधारक विक्रेत्यांकडूनच बियाणे, खते व किटकनाशके खरेदी करावे व त्याचे पक्के बिल विक्रेत्यांकडून घ्यावे. जिल्ह्यात कोणीही अनाधिकृत अथवा विना परवाना असलेले बियाणे, खते व किटकनाशके विक्री करू नये अन्वये शासनाचे निर्णय आदेश जारी आहेत. जिल्हात कोणीही अनाधिकृत अथवा विना परवाना असलेले बियाणे, खते व किटकनाशके विक्री करू नये अन्वये शासनाचे निर्णय आदेश जारी आहेत. जिल्हात कोणीही अनाधिकृत अथवा विना परवाना असलेले बियाणे, खते व किटकनाशके विक्री करू नये अन्वये शासनाचे निर्णय आदेश जारी आहेत.

राजकीय खिचडीमुळे जिल्ह्यात सर्वच परेशान

मतदारसंघावर प्रत्येकाकडून दावा: उमेदवारी कुणाला मिळणार कुणाची चुप्पी, तर कुणाचे वेट अँड वॉच

गोंदिया: महाराष्ट्राच्या राजकारणात या पंचवार्षिकमध्ये ऐतिहासिक घडामोडी झाल्या आहेत. त्यामुळे कुणाची सत्ता, ताबडोब जुळवनासा झाला. आता तर राष्ट्रवादीचाही एक गट सत्तापक्षात असल्याने राज्यभरात राजकीय खिचडीच झाली आहे. त्यामुळे महाविकास आघाडी असो वा भाजपच्या युतीतील मित्रपक्ष, आगामी विधानसभा आणि लोकसभेत कुणाला उमेदवारी मिळणार? याचीच सर्वांना चिंता लागली आहे.

उमेदवारी देताना कुण्या एका पक्षाला माघाव घ्यावी लागेल, तर कुणाला संधी द्यावी लागेल. यातून कुणी दुखावले जाण्याची दाट शक्यता असल्याने पक्षश्रेष्ठेचा चांगलाच कस लागेल.

सध्या या लोकसभा मतदारसंघात भाजपचे खासदार सुनील मंडे आहेत. सन २०१९ च्या निवडणुकीत या ठिकाणी राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष दुसऱ्या क्रमांकावर होता.

विधानसभा मतदारसंघातील राजकीय स्थिती गोंदिया-या मतदारसंघात अपक्ष आमदार असून सन २०१९ च्या निवडणुकीत भाजपचा उमेदवार दुसऱ्या स्थानावर होता. तिरोडा-या मतदारसंघात भाजपचा आमदार असून सन २०१९ च्या निवडणुकीत राष्ट्रवादी काँग्रेसचा उमेदवार दुसऱ्या स्थानी होता.

अर्जुनी मोरगाव-या मतदारसंघात राष्ट्रवादी काँग्रेसचा आमदार असून सन २०१९ च्या निवडणुकीत भाजपचा उमेदवार दुसऱ्या स्थानी होता. देवरी-या मतदारसंघात काँग्रेसचा आमदार असून, सन २०१९ च्या निवडणुकीत भाजपचा उमेदवार हा दुसऱ्या क्रमांकावर होता.

नेते काय म्हणतात (महाविकास आघाडी) भंडारा-गोंदिया लोकसभा मतदारसंघाची उमेदवारी ही आतापर्यंत राष्ट्रवादी काँग्रेसकडे होती. त्यामुळे या निवडणुकीत महाविकास आघाडीचे नेते यांसंदर्भात काय भूमिका घेतात आणि काँग्रेस श्रेष्ठी काय आदेश देतात त्यानुसार कार्य करू.

दिलीप बळोड, जिल्हाध्यक्ष काँग्रेस महाविकास आघाडीतील पक्षप्रमुखांचा निर्णय आम्हाला मान्य असणार आहे. पक्षप्रमुख उदय ठाकरे जो आदेश देतील, त्या आदेशानुसार आम्ही निवडणुकीत काम करू.

पंकज यादव, जिल्हाप्रमुख शिवसेना (ठाकरे गट)

भाजप मित्र पक्ष जिल्ह्यात लोकसभा आणि चारही मतदारसंघात भाजपचा उमेदवार राहिला आहे. जिल्ह्यात भाजपच्या कार्यकर्त्यांची मोठी फळी आहे. पण आगामी काळात पक्षाचे वरिष्ठ नेते जो आदेश देतील, त्यानुसार काम करू, आताच त्यावर काही सांगता येणार नाही.

केशवराव मानकर, जिल्हाध्यक्ष भाजप भारतीय जनता पक्षासह युती असल्याने व पक्ष प्रमुख एकनाथ शिंदे जे निर्णय घेऊन आदेश देतील, त्यानुसार काम करण्याची आम्हाची भूमिका राहिली.

मुकेश शिवहरे, शिवसेना जिल्हा प्रमुख (शिंदे गट) विदर्भात राष्ट्रवादी काँग्रेसकडून तीन लोकसभेच्या जागा लढविल्या जाणार आहेत. लोकसभा आणि विधानसभेत जास्तीत-जास्त जागा निवडून कशा आणता येईल पक्षाचा विस्तार कसा करता येईल यासाठी मोर्चेबांधणी सुरु आहे. गंगाधर परशुरामकर, जिल्हाध्यक्ष राष्ट्रवादी काँग्रेस (अजित पवार गट)

बार्टीमार्फत आयोजित यूपीएससी पूर्वतयारी

गोंदिया: वलुक्यातील ईरी ग्राम पंचायतीचे तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांनी मोठ्या प्रमाणात कामात अनियमितता केली. त्यांच्या चुकीमुळे परिचराला आत्महत्या करावी लागली. तर तत्कालीन पदाधिकाऱ्यांवर कारवाई झाली. या सर्व प्रकरणांत १२ मुद्द्यां असलेली तक्रार जि.प. सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली. त्यातील ८ मुद्द्यांत सत्यता आढळल्यामुळे ११ जुलै रोजी ग्रामसेवक नरेश बघले यांना निलंबित करण्यात आले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया: वलुक्यातील ईरी ग्राम पंचायतीचे तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांनी मोठ्या प्रमाणात कामात अनियमितता केली. त्यांच्या चुकीमुळे परिचराला आत्महत्या करावी लागली. तर तत्कालीन पदाधिकाऱ्यांवर कारवाई झाली. या सर्व प्रकरणांत १२ मुद्द्यां असलेली तक्रार जि.प. सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली. त्यातील ८ मुद्द्यांत सत्यता आढळल्यामुळे ११ जुलै रोजी ग्रामसेवक नरेश बघले यांना निलंबित करण्यात आले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघले याला निलंबित केले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी ग्राम पंचायतीचे तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांनी मोठ्या प्रमाणात कामात अनियमितता केली. त्यांच्या चुकीमुळे परिचराला आत्महत्या करावी लागली. तर तत्कालीन पदाधिकाऱ्यांवर कारवाई झाली. या सर्व प्रकरणांत १२ मुद्द्यां असलेली तक्रार जि.प. सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली. त्यातील ८ मुद्द्यांत सत्यता आढळल्यामुळे ११ जुलै रोजी ग्रामसेवक नरेश बघले यांना निलंबित करण्यात आले.

गोंदिया तालुक्यातील ईरी येथील तत्कालीन ग्रामसेवक नरेश बघले यांच्या अनांगीदी कामगाराला पदाधिकारी आणि कर्मचारी देखील त्रासले होते. ग्रामसेवकाची वारंवार तक्रार देखील करण्यात आली होती. मात्र त्याकडे पंचायत समिती आणि जिल्हा परिषदेने दुर्लक्ष केले. परिणामी ग्रामसेवक बघले यांचे मनोबल उंचावले होते. अशाच परिचारांने आत्महत्या केली. ग्रामसेवकाच्या दुर्लक्षामुळे तत्कालीन प्रभारी सरपंचांना तुरुंगात देखील जावे लागले होते. या ग्राम सेवकाची तक्रार जिल्हा परिषद सदस्य लक्ष्मी तरोने यांनी २ मे रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्याकडे केली होती. कामात अनियमितता, भ्रष्टाचार, शोचालयाचे अनुदान लाभार्थींना न देणे अशा विविध १२ मुद्द्यांचा त्यात समावेश होता. तक्रारीच्या अनुषंगाने चौकशी करण्यात आली. त्यातील ८ मुद्द्यांत दोषी आढळल्यामुळे मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी १९ जुलै रोजी आदेश काढत ग्रामसेवक नरेश बघ

संविधान चौकातून जय ओबीसीच्या गजरात निधाली मंडल यात्रा

नागपूर: ओबीसी, व्हीजेएनटी आणि एसबीसी विद्यार्थ्यांना "मंडल आयोगाबाबत जागृती करीत त्यांना त्यांचे अधिकार आणि हक्क समजावून सांगण्यासाठी मंडल दिनानिमित्त विदर्भातील सात जिल्ह्यात काढण्यात आलेल्या मंडल यात्रेला १ ऑगस्टरोजी ना-

गपूरातील संविधान चौकातून शुभारंभ करण्यात आले. या मंडल यात्रेला संविधान चौकात नागेश चौधरी, बबन तावडाडे, रमेश पिसे संजय शेंडे, शुभाभा भड, डॉ अंजली साळवे, भाग्यश्री ठाकरे, रंजना सुरजुसे, प्रकास डायरे, प्रभु राजगडकर, राजेन्द्र बढिये, आनंद मंजरखेडे,

प्रेम राठोड, गजेंद्र चाचकर, प्रभाकर मांडरे, मुकुंद आदेवर आदींनी हिरवी झेंडी दाखवून खाना केली. यावेळी, सदाशिव हिवलेकर, प्रभाकर मांडरे, प्रदिप गायकवाड, राष्ट्रीय पोवार क्षत्रिय महासभेचे उपाध्यक्ष मोतीलाल चौधरी, कृष्णाजी बेले, वंदना वनकर, सामाजिक कार्यकर्ते

विदर्भातील सात जिल्ह्यात फिरणार, चंद्रपूरला रविवारला होणार समारोप

मनोज चव्हाण, धिरज भिंसीकर, संजु भुरे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

संविधान चौकातील भार-तरल डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून कार्यक्रमाची सुरवात करण्यात आली. मंडल यात्रेच्या शुभारंभप्रसंगी उपस्थित लोकप्रतिनिधींनी ओबीसींच्या जनजागृतीसाठी काढण्यात आलेल्या यात्रेला शुभेच्छा देत ओबीसी जनगणनेसाठी सर्वांनीच आपली शक्ती पणाला लावण्याची गरज असल्याचे विचार व्यक्त केले.तसेच या मंडल यात्रेच्या मध्यमातून ओबीसी, व्हीजेएनटी, एसबीसी युवकांना विविध

योजनांची माहिती मिळणार असल्याबद्दल आयोजकांचे आभार मानले.

या मंडल यात्रेसोबत यात्रेचे आयोजक ओबीसी युवा अधिकार मंचचे सयोजक उमेश कोराम, संघर्ष वाहिनीचे दिनानाथ वाघमारे,प्रा अनिल डहाके, मुकुंद आडेवार, वंदना वनकर, धिरज भिंसीकर, संजु भुरे, रमेश पिसे आदी मान्यवर आहेत.

ओबीसी व्हीजेएनटी, एसबीसी समाजातील विविध प्रश्न आणि त्यावरील उपायांचा चर्चा, विद्यार्थी, युवक, अधिकारी, कर्मचारी यांच्यामध्ये जागृती, ओबीसींचे वसतिगृह,

महाज्योती आणि ओबीसी आर्थिक विकास महामंडळाच्या योजना, शिष्यवृत्तीचा लाभ, ओबीसींची जनगणना तसेच यात्रेच्या माध्यमातून ओबीसी हितासाठी गठित बी.पी. मंडल आयोगाच्या शिफारशीची माहिती ओबीसी समाजाला देऊन या शिफारशी शासनाने

लागू करण्याची आवश्यकता या विषयावर जनजागृती करण्यात येणार आहे.

या यात्रेच्या यशस्वीतेसाठी ओबीसी युवा अधिकार मंच, ओबीसी अधिकार मंच, संघर्ष वाहिनी, ओबीसी संघर्ष कृती समिती, ओबीसी सेवा संघ, संविधान मंच, स्टुडंट्स

राईट्स असो. सेल्परिसपेक्ट मुव्हमेंट, भोयर पवार महासंघ, सर्व समाज ओबीसी मंच, ओबीसी अधिकारी कर्मचारी महासंघ, ओबीसी विद्यार्थी संघटना, भटके विमुक्त परिषद, आता लढूया एकीनेच सारख्या अन्य बहुजन ओबीसी संघटनां प्रयत्न करीत आहेत.

केंद्राचे संशोधन केवळ कागदावरच

गोंदिया: आमगाव नजीक असलेल्या माल्ही येथे १३.३० हेक्टर जागेत डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ आणि कृषी विभागाचे कृषी संशोधन केंद्र आहे. अगदी मोक्याच्या जागेवर या दोन्ही विभागाचे कार्यालय व जमीन आहे. मात्र, संशोधन केवळ कागदपत्री होत आहे. शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन, नव्या संशोधनाची जबाबदारी या विभागाची आहे. मात्र असलेल्या जागेतच लागवड खर्च निघेल इतकेही उत्पन्न होत नाही. त्यामुळे शासनाचा या विभागावरचा खर्च निरर्थक ठरत आहे. त्यामुळे संशोधन केवळ कागदावरच असल्याचे दिसत आहे.

रविवारी कार्यालय कर्मचाऱ्यांविना
कृषी विभागाच्या संशोधन केंद्रात दोन कृषी पर्यवेक्षक आणि दोन शिपायांची पदे मंजूर आहेत. कृषी पर्यवेक्षकांची दोन्ही पदे भरण्यात आली आहे. त्यातील एक कर्मचारी गोंदिया कार्यालयात अतिरिक्त कार्यभार सांभाळत आहेत. शिपायांचे एक पद रिक्त आहे. एकच असलेल्या शिपायाला रविवारी सुटी असते. त्यामुळे रविवारी हे केंद्र कर्मचाऱ्यांविना असते.

कार्यालये वेगवेगळी आहेत. केंद्राची देखभाल संशोधन केंद्राच्या अधिकाऱ्यांकडे आहे. तर कृषी

विभागाचे शासकीय संशोधन केंद्र कृषी विभागाकडून हाताळण्यात येते. याठिकाणी दोन्ही विभागांना संशोधनासाठी १३.३० हेक्टर जागा दिली आहे. गेल्या आठ ते दहा वर्षांपासून हे संशोधन केंद्र नावारूपाळा आले होते. या कार्यालयाची भव्यता सर्वांनीच अनुभवली. संशोधनाचे उत्तम कार्य येथून सुरु होते. मात्र, त्यानंतर शासनाकडून संशोधन केंद्राकडे दुर्लक्ष केल्याने आता संशोधन केंद्राचा परिसर अडगळीत पडला आहे. संशोधन केंद्राच्या मुख्य प्रवेशद्वारातून प्रवेश केल्यास गुडघाभर गवत वाढलेल्या रस्त्यावरून आत जावे लागते. त्या गवतातून कधी एखादा साप समोर येईल याची शास्वती नाही. नावालाच संशोधन केंद्र आहे. शेतकऱ्यांची रोवणी जोमात सुरु आहे. मात्र येथील पन्हे अत्यंत

रिक्त पदांचाही त्रास
पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठांतर्गत संशोधन केंद्राकडे ३.३० हेक्टर जागा आहे. त्यापैकी १.१० हेक्टर जागा बांधकामासाठी राखीव आहे. या संस्थेकडे बियाणे तयार करून ते शेतकऱ्यांना विक्री करणे आणि उरलेले बियाणे शासकीय केंद्रावर विक्री करणे असे काम आहे. मात्र, पेरणीच होत नसल्याने शेतकऱ्यांना काय बियाणे उपलब्ध करून देणार, अशी स्थिती आहे. या कार्यालयात एकुण सात पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी फक्त तीन पदे भरली असून त्यात कृषी सहाय्यक, वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक आणि मजूर यांचा समावेश आहे.

असे बियाणे घेणार कोण?
संशोधन केंद्राकडे १० हेक्टर जागा असून ६ हेक्टर लागवडीखाली आणि ४ एकर पडीत आहे. या केंद्रामार्फत महाबिज कंपनीसाठी बियाणे तयार करण्याचे काम आहे. या कार्यालयात एक कृषी पर्यवेक्षक आणि एक चौकीदार कार्यरत आहे. बियाणे तयार करण्यासाठी शासनाकडून पैसा देण्यात येते. मात्र, येथील धानाची स्थिती बघून असे धान घेणार तरी कोण, असाच प्रश्न पडतो. यासंदर्भात उपविभागीय कृषी अधिकाऱ्यांशी संपर्क साधण्याचा प्रयत्न केला असता होऊ शकला नाही.

रिक्त पदांचाही त्रास
पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठांतर्गत संशोधन केंद्राकडे ३.३० हेक्टर जागा आहे. त्यापैकी १.१० हेक्टर जागा बांधकामासाठी राखीव आहे. या संस्थेकडे बियाणे तयार करून ते शेतकऱ्यांना विक्री करणे आणि उरलेले बियाणे शासकीय केंद्रावर विक्री करणे असे काम आहे. मात्र, पेरणीच होत नसल्याने शेतकऱ्यांना काय बियाणे उपलब्ध करून देणार, अशी स्थिती आहे. या कार्यालयात एकुण सात पदे मंजूर आहेत. त्यापैकी फक्त तीन पदे भरली असून त्यात कृषी सहाय्यक, वरिष्ठ संशोधन सहाय्यक आणि मजूर यांचा समावेश आहे.

असे बियाणे घेणार कोण?
संशोधन केंद्राकडे १० हेक्टर जागा असून ६ हेक्टर लागवडीखाली आणि ४ एकर पडीत आहे. या केंद्रामार्फत महाबिज कंपनीसाठी बियाणे तयार करण्याचे काम आहे. या कार्यालयात एक कृषी पर्यवेक्षक आणि एक चौकीदार कार्यरत आहे. बियाणे तयार करण्यासाठी शासनाकडून पैसा देण्यात येते. मात्र, येथील धानाची स्थिती बघून असे धान घेणार तरी कोण, असाच प्रश्न पडतो. यासंदर्भात उपविभागीय कृषी अधिकाऱ्यांशी संपर्क साधण्याचा प्रयत्न केला असता होऊ शकला नाही.

विदर्भात मंडल यात्रेचे छायांकित स्वागत

भिंडेच्या व्यक्तव्याचा नोंदविला निषेध

गोंदिया: राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्याबद्दल मनोहर उर्फ संभाजी भिंडे यांनी केलेल्या अवमानकारक वक्तव्याच्या विरोधात येथील जिल्हा काँग्रेस कमिटीने सोमवारी (दि.३१) गांधी प्रतिमा चौकात निषेध आंदोलन केले.

करण्यात आले होते. त्यानंतर सोमवारी (दि.३१) जिल्हा काँग्रेस कमिटीकडून तीव्र निषेध आंदोलन करण्यात आले. याप्रसंगी काँग्रेस कमिटीचे जिल्हाध्यक्ष दिलीप बनसोड, प्रदेश सचिव अमर वराडे, महिला जिल्हाध्यक्ष वंदना काळे, जहीर अहमद, अशोक गुप्ता यांच्यासह अन्य पदाधिकारी व कार्यकर्ते मोठ्या संख्येत उपस्थित होते. त्याकरिता जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे पदाधिकारी, तालुकाध्यक्ष, शहराध्यक्ष, सेल विभाग, फ्रंटल व महिला कमिटीचे अध्यक्ष तसेच जि.प.सदस्य, पं.स.सदस्य, सहकार क्षेत्राचे सदस्य व पक्षाचे कार्यकर्ते उपस्थित होते.

अर्जुनी मोरगाव: कोतवाल भरती प्रक्रियेत सावळगांधीक झाल्याच्या परीक्षार्थींनी आरोप केला होता. सोमवारी (दि.३१) दुपारी उपविभागीय अधिकारी कार्यालयासमोर बेमुदत उपोषण सुरु केले होते. अखेर उपविभागीय अधिकारी वरुणकुमार सहारे यांनी ही लेखी परीक्षा रद्द केली आहे. नव्याने पुन्हा परीक्षा घेतली जाणार आहे. परीक्षेसंदर्भात झालेल्या घोळाची चौकशी केली जाणार असल्याची माहिती त्यांनी पत्रकारांना दिली.

अर्जुनी मोरगाव उपविभागात १७ जागांसाठी ४७७ उमेदवारांनी कोतवाल पदासाठी आवेदन केले. यात अर्जुनी मोरगाव १३ व सडक अर्जुनी तालुक्यातील ४ रिक्त जागांचा समावेश आहे. यासाठी अर्जुनी मोरगाव येथील दोन परीक्षा

कोतवाल भरती परीक्षा झाली रद्द

ती कॉपी नेमकी आली कुठून
परीक्षार्थींकडून हस्तगत केलेली कॉपी गायब आहे. कॉपी पकडल्यावर नियमानुसार ती उत्तरपत्रिकेसोबत जोडलेली असायला पाहिजे होती. त्यावर त्या परीक्षा खोलीतील इतर दोन परीक्षार्थींच्या सहा घेणे अपेक्षित होते. तो नियम पाळण्यात आला आहे. परीक्षाखोलीच्या खिडकीबाहेर ३७ उत्तरे सोडविलेली कॉपी इतर परीक्षार्थींना सापडल्याची ओरड होती. ती हीच कॉपी असल्याचे म्हटले जाते. मात्र तपासात त्या खिडकीबाहेर जायला जागाच नाही. सर्वत्र झाडेझुडपे आहेत. मग तक्रारकर्त्यांनी तो शोधून काढली कशी? हा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे.

उमेदवारांचे उपोषण
सोमवारी १५ परीक्षार्थींनी उपविभागीय अधिकारी यांचे कार्यालयासमोर बेमुदत उपोषण सुरु केले होते. या उपोषणाला शिवसेना ठाकरे गटाचे) जिल्हाप्रमुख शैलेश जायसवाल यांनी पाठिंबा दिला होता. उपविभागीय अधिकारी वरुणकुमार सहारे यांनी उपोषणकर्त्यांची भेट घेतली. समजूत घातली. त्यानंतर उपोषणाची सांगता झाली. आता ही परीक्षा नव्याने वेढा होते याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे. उपोषण प्रकडासाठी राष्ट्रवादीचे तालुकाध्यक्ष लोकपाल गहाणे, उध्दव मेहेंदळे, मंडळाचे अध्यक्ष विजय खुणे व अनेकांनी भेट दिली.

बसविण्यात आले. संपूर्ण परीक्षार्थींची परीक्षा सरस्वती विद्यालयात घ्यायला पाहिजे होती अन्यथा जि.प. हायस्कूल येथे तालुक्यातील ८३ परीक्षार्थी बसविण्यात आले. जिल्हा परिषद हायस्कूल येथे सीसीटीव्ही कॅमेरे नाहीत. या केंद्रावर ३९४ परीक्षार्थी

कॉपी हस्तगत केल्यानंतर त्यावर आंबूबाजूच्या दोन परीक्षार्थींच्या स्वाक्षरी घेऊन ती उत्तरपत्रिकेला जोडून ठेवणे अपेक्षित होते. शिवाय त्या परीक्षार्थींकडून उत्तरपत्रिका स्वीकारून त्याला कक्षाबाहेर पाठवायला पाहिजे होते. हा नियम पाळण्यात आला नाही.

अदानी फाउंडेशनच्यावतीने विविध प्रकारच्या वृक्षांचे वाटप
तिरोडा: अदानी फाउंडेशन तिरोडा द्वारे राबविण्यात येत असलेल्या वृक्ष से विकास या कार्यक्रमांतर्गत तिरोडा तालुक्यातील ५० गावातील ३०० शेतकऱ्यांना आंबा, फणस, पेरू जांभूळ, सागवान, बकान, मोहगणी, ताम्हण, अशोका यासारख्या फळ झाडे तसेच इमारती लाकूड देणाऱ्या झाडांचा वाटप अदानी पावर प्रमुख कांती बिबास यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आला.

अदानी फाउंडेशन हेड बीमल पटेल यांनी अदानी समूहाचा २०३० पर्यंत एक ट्रिलियन वृक्ष लागवड महिमेत या उपक्रमाद्वारे हातभार लागेल व पर्यावरण आणि अर्थव्यवस्थेत योगदान देणाऱ्या स्थानिक प्रजातींच्या वृक्षांची संख्या वाढविण्यास वृक्ष से विकास हा कार्यक्रम महत्त्वाचा ठरविले असे सांगितले. तसेच अदानी फाउंडेशनचे कार्यक्रमाधिकारी कैलास रेवतकर यांनी वृक्ष से विकास या कार्यक्रमाच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांनी फळझाडे व इमारती लाकूड देणाऱ्या झाडांची लागवड केल्याने त्यांना अधिकचे उत्पादन मिळेल व तसेच पर्यावरण रक्षणाकरिता हातभार लागेल या उद्देशाने अदानी फाउंडेशन द्वारे आम्ही हा उपक्रम राबवित आहोत असे सांगितले.

ओबीसी जनगणना करा, वसतिगृह द्या; मंडल यात्रेतून उमटला सूर

सडक अर्जुनी: ओबीसीची जनगणना व्हावी, अशी मंडल आयोगाची स्पष्ट भूमिका आहे. परंतु, राजकीय दबावांमुळे ती होऊ शकली नाही. इतकेच नव्हे, तर ओबीसी विद्यार्थ्यांचा वसतिगृहाचा मुद्दा आक्षासनापलिकडे पुढे सरकत नाही. त्यामुळे सरकारला जाग यावी, याकरिता विदर्भात मंडल यात्रा सुरु करण्यात आली आहे. या यात्रेचे सोमवारी (ता. ३१) जिल्हात आमगन झाले. ठिकठिकाणी यात्रेचे स्वागत करण्यात आले.

असा सूर उमटताना दिसला.३१ जुलै रोजी दुसऱ्या दिवशी भंडारा जिल्हाच्या साकोली तालुक्यातून गोंदिया जिल्हाच्या सडक अर्जुनी तालुक्यातील सौंदंय येथे यात्रेचे आमगन झाले. सडक अर्जुनी येथील मुख्य चौकातील सभागृहात आयोजित मार्गदर्शन कार्यक्रमात ओबीसी जनजागरण आणि ओबीसीसाठी शासनाचे धोरण काय असावेत, याकरिता मंडल आयोगाची स्थापना झाली होती. यामध्ये सर्वप्रथम संपूर्ण भारतात ओबीसीची जनगणना व्हावी, अशी मंडल आयोगाची भूमिका स्पष्ट होती. परंतु, राजकीय दबावांमुळे तसे होऊ शकले नाही. ओबीसी

जनगणनेबाबत कोणतीही स्पष्ट भूमिका शासनाने घेतली नाही, याबद्दल माहिती देण्यात आली. त्यामुळे मंडल यात्रेचे संयोजक उमेश कोराम यांच्या नेतृत्वात ३० जुलैपासून मंडल यात्रा नागपूर येथील संविधान चौकातून सुरु करण्यात आली आहे. मंडल आयोग आणि ओबीसी आरक्षण व जनगणनेचे महत्त्व या यात्रेच्या माध्यमातून समाजबांधवांपुढे मांडले जात आहे. महाज्योती या संस्थेची माहितीदेखील दिली जात आहे. यावेळी मंचावर संघर्ष वाहिनीचे दिनानाथ वाघमारे, ओबीसी सेवा संघ चंद्रपूरचे प्रा.अनिल डहाके, ओबीसी अधिकार मंचचे सयोजक खेमंद्र कट्टरे, अशोक लंजे, प्रशांत बेले, माजी नगराध्यक्ष देवचंद्र तरोणे, अविनाश काशिवार,

अनिल राजगिरे, माधव तरोणे, रोशन बडोले, रमेश लंजेवार, एफ.आर.टी शहा, श्रीमती मंडे यांच्यासह अन्य मान्यवर उपस्थित होते. शाळा महाविद्यालयाच्या विद्यार्थी व विद्यार्थिनी मंडल आयोग लागू करा, वसतिगृह सुरु कराच्या घोषणा देत उपस्थितांचे लक्ष वेधून घेतले. संचालन व आभार ओबीसी संघर्ष कृती समितीचे तालुका अध्यक्ष दिनेश हुकरे यांनी केले.त्यानंतर ही यात्रा गोरेगावच्या दिशेने रवाना झाली.विशेष म्हणजे पोलीस प्रशासनाचे या यात्रेला सहकार्य मिळाले.

सडक अर्जुनी: ओबीसीची जनगणना व्हावी, अशी मंडल आयोगाची स्पष्ट भूमिका आहे. परंतु, राजकीय दबावांमुळे ती होऊ शकली नाही. इतकेच नव्हे, तर ओबीसी विद्यार्थ्यांचा वसतिगृहाचा मुद्दा आक्षासनापलिकडे पुढे सरकत नाही. त्यामुळे सरकारला जाग यावी, याकरिता विदर्भात मंडल यात्रा सुरु करण्यात आली आहे. या यात्रेचे सोमवारी (ता. ३१) जिल्हात आमगन झाले. ठिकठिकाणी यात्रेचे स्वागत करण्यात आले.

असा सूर उमटताना दिसला.३१ जुलै रोजी दुसऱ्या दिवशी भंडारा जिल्हाच्या साकोली तालुक्यातून गोंदिया जिल्हाच्या सडक अर्जुनी तालुक्यातील सौंदंय येथे यात्रेचे आमगन झाले. सडक अर्जुनी येथील मुख्य चौकातील सभागृहात आयोजित मार्गदर्शन कार्यक्रमात ओबीसी जनजागरण आणि ओबीसीसाठी शासनाचे धोरण काय असावेत, याकरिता मंडल आयोगाची स्थापना झाली होती. यामध्ये सर्वप्रथम संपूर्ण भारतात ओबीसीची जनगणना व्हावी, अशी मंडल आयोगाची भूमिका स्पष्ट होती. परंतु, राजकीय दबावांमुळे तसे होऊ शकले नाही. ओबीसी

